

Príloha č.2 : Prierezové témy

Povinnou súčasťou obsahu vzdelávania sú prierezové témy, ktoré sa spravidla prelínajú cez vzdelávacie oblasti. Prierezové témy je možné realizovať viacerými formami – ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu oblastí vzdelávania a vhodných vyučovacích predmetov, ako samostatný učebný predmet v rámci rozširujúcich hodín (pri profilácii školy). Vhodná je forma projektu (v rozsahu počtu hodín, ktoré sú pridelené téme) alebo veľmi efektívna forma kurzu. Nevyhnutnou podmienkou účinnosti a neformálnej realizácie témy je používanie aktivizujúcich, interaktívnych učebných metód. Výber spôsobu a času realizácie prierezovej témy je v kompetencii každej školy.

Na úrovni vyššieho sekundárneho vzdelávania zavádza Štátny vzdelávací program prierezové témy:

- Globálna výchova
- Mediálna výchova
- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Environmentálna výchova
- Ochrana života a zdravia
- Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

GLOBÁLNA VÝCHOVA

V súlade s cieľmi a princípmi Národnej stratégie pre globálne vzdelávanie je nutné uplatňovať globálne súvislosti a globálnu dimenziu v celom obsahu vzdelávania. Na hodinách klásť dôraz na uvedomenie si globálnej previazanosti udalostí, vývoj problémov na miestnej, regionálnej, národnej i medzinárodnej úrovni, a tým zvyšovať povedomie žiakov o globálnych témach, rozvíjať ich kritické uvedomenie si sociálnych, ekonomických a politických procesov vo svete.

Zakomponované: OBČIANSKA NÁUKA - 1. ročník

2. TC – Človek – občan – (demokracia, druhy demokracie, voľby, práva a povinnosti občanov...)

K rozvoju globálnej výchovy prispieva aj projekt *Nehejtuj.sk*, ktorého aktivity zamerané na potieranie rasizmu, antisemitizmu, homofóbie, nacionalizmu, šovinizmu, extrémizmu, šikanovania a kyberšikanovania realizujeme so žiakmi v rámci OBN, DEJ a INF.

MEDIÁLNA VÝCHOVA

Cieľom mediálnej výchovy ako prierezovej témy je:

- umožniť žiakom, aby si osvojili stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi a súčasne rozvinúť u žiakov spôsobilosť - **mediálnu kompetenciu** t.j. zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty, čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovanie využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu,
- vychovať žiakov ako občanov schopných vytvoriť si vlastný názor na základe prijímaných informácií,
- formovať schopnosť detí a mládeže kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež

ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Spôsob realizácie:

- a) v rámci vyučovania jednotlivých predmetov - občianska výchova, etická výchova, informatická výchova, slovenský jazyk, triednické hodiny,
- b) v rámci celoplošných aktivít školy – návšteva divadelných predstavení 2x ročne.

Výstupy:

Tvorba mediálnych produktov – školský časopis *Mladý technik*, vysielanie školského rádia *SPEasy*, fotografie, prezentácie, videá.

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

realizujeme v rámci prierezových tém rozvíjaním čitateľskej gramotnosti, finančnej gramotnosti a uplatňovaním práv detí a ľudských práv.

ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ

Čitateľská gramotnosť (ČG) je jednou z existenčných gramotností a jednou zo základných kompetencií súčasného človeka. ČG sa definuje ako porozumenie a používanie písaných textov a uvažovanie o nich pri dosahovaní cieľov jedinca, rozvíjaní vlastných vedomostí a schopností pri podieľaní sa na živote spoločnosti. Pre čitateľskú gramotnosť sú dominantné dve charakteristiky:

- čítať neznamená len technicky pospájať písmená a artikulovať ich, ale aj prečítanému textu porozumieť a prečítané intelektuálne spracovať – tzv. čítanie s porozumením,
- písať neznamená len technicky pospájať písmená a znázorniť ich, ale aj koncipovať text.

Rozoznávame 5 procesov čitateľskej gramotnosti: získavanie informácií, utváranie širšieho porozumenia, rozvíjanie interpretácie, uvažovanie, skúmanie a kritické hodnotenie obsahu textu, uvažovanie a hodnotenie formy textu, jeho prvkov a jazyka, skúmanie a kritické hodnotenie jazyka textu.

Požiadavky na čitateľskú gramotnosť sú vyjadrené kľúčovými kompetenciami žiaka v Štátnom vzdelávacom programe (ŠVP, ISCED 3A). Od žiaka sa na optimálnej úrovni očakáva:

- vedieť výrazne čítať umelecký text,
- vedieť čítať vecný a umelecký text s porozumením,
- vedieť v texte analyzovať použité výrazové prostriedky z hľadiska zámeru autora,
- vedieť v texte rozlíšiť hlavné myšlienky od vedľajších,
- dokázať identifikovať kľúčové slová v texte,
- dokázať sformulovať hlavnú myšlienku textu,
- dokázať spracovať text vo forme konspektu, osnovy, mapy mysle,
- vyjadriť vlastný emocionálny a estetický zážitok z prečítaného textu,
- dokázať vyjadriť svoj názor na riešenie reálnych problémov s využitím podnetov z prečítaného textu.

Zakomponované: SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA – 1., 2, 3. ročník

Čitateľská gramotnosť tvorí základ obsahového a výkonového štandardu v predmete SJL. Je zakomponovaná takmer do všetkých vyučovacích hodín, nakoľko sa pracuje s textom – umeleckým alebo vecným. Využíva sa pri interpretácii literárnych diel a pri analýze ukážok slohovej časti jazyka.

ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ - učebné odbory

OBN – I. roč. -3.TC : Vie čítať vecný text s porozumením, súvislý i nesúvislý, dokáže napísať reklamáciu.

ETV – I. roč. – 1.TC: Dokáže spracovať text – vytvoriť z neho konspekt, osnovu, tézy, ovláda základy komunikácie.

Anglický a Nemecký jazyk – čitateľská gramotnosť – učebné odbory

1.ročník

Tematický celok č.2 Žiak vie čítať vecný text s porozumením, súvislý aj nesúvislý.

Tematický celok č.4 Žiak dokáže identifikovať informácie uvedené v texte implicitne.

Tematický celok č. 6 Žiak dokáže sformulovať hlavnú myšlienku textu.

Tematický celok č.8 Žiak dokáže identifikovať kľúčové slová textu.

2.ročník

Tematický celok č.2 Žiak dokáže identifikovať informácie uvedené v texte implicitne.

Tematický celok č. 4 Žiak dokáže spracovať text a vybrať z neho kľúčové slová.

Tematický celok č.6 Žiak dokáže vyjadriť svoj názor na riešenie reálnych problémov s využitím podnetov z prečítaného textu.

Tematický celok č.7 Žiak dokáže identifikovať kľúčové slová textu.

3.ročník

Tematický celok č.1 Žiak dokáže identifikovať informácie uvedené v texte implicitne.

Tematický celok č.3 Žiak dokáže sformulovať hlavnú myšlienku textu.

Tematický celok č.5 Žiak dokáže vyjadriť svoj názor na riešenie reálnych problémov s využitím podnetov z prečítaného textu.

Tematický celok č.7 Žiak dokáže identifikovať kľúčové slová textu.

Čitateľská gramotnosť v prírodovedných predmetoch

Čítanie a porozumenie informatívneho a odborného textu je náročné, pretože obsahujú okrem slov aj čísla, písmena, symboly, grafy, vzťahy.

Čitateľská gramotnosť v jednotlivých ročníkoch a témach je zameraná na rozvoj a prehĺbenie:

- vnútornej potreby čítania
- dekodovanie textu
- posúdenie textu
- aplikácia textu.

V súvislom texte pochopiť axiómy, definície, vety v ich vzťahovom aj slovnom vyjadrení.

V nesúvislom texte vedieť čítať tabuľky, grafy a diagramy.

Pri práci s odborným textom naučiť žiakov algoritmus riešenia:

- preformulovanie úlohy
- výber informácií
- stanovenie plánu výpočtov
- samotný výpočet
- celkové posúdenie úlohy
- zovšeobecnenie riešenia.

Čítanie a čitateľská gramotnosť tvoria nevyhnutný predpoklad na rozvíjanie kľúčových kompetencií, predovšetkým kompetencie k učeniu sa a komunikačných kompetencií.

Námety do výkonových štandardov ŠkVP:

- vie čítať odborný súvislý i nesúvislý text s porozumením
- dokáže identifikovať kľúčové informácie textu
- dokáže dekodovať podstatnú informáciu v odbornom texte
- je schopný spracovať text a vytvoriť plán riešenia
- ovláda zásady kritického čítania, t.j. vie vnímať problémy nastolené v odbornom texte
- dokáže vyjadriť svoj názor na riešenie reálnych problémov s využitím podnetov z prečítaného textu
- dokáže identifikovať informácie uvedené v texte explicitne
- dokáže identifikovať informácie uvedené v texte implicitne
- je schopný interpretovať text a integrovať informácie z neho s predchádzajúcimi poznatkami a skúsenosťami
- dokáže vytvoriť algoritmus kognitívneho riešenia úlohy
- dokáže obhájiť samotný postup riešenia úlohy
- vie celkovo posúdiť úlohu

- dokáže zovšeobecniť riešenie úlohy

Čitateľská gramotnosť v odborných predmetoch

Požiadavky na čitateľskú gramotnosť sú vyjadrené kľúčovými kompetenciami žiaka v Štátnom vzdelávacom programe (ŠVP, ISCED 3A). Na základe týchto kľúčových kompetencií v rámci čitateľskej gramotnosti v odborných predmetoch sa predpokladá rozvíjanie týchto schopností:

- schopnosť vedieť výrazne čítať odborný text,
- schopnosť v odbornom texte rozlíšiť hlavné myšlienky od vedľajších, čítať odborný text s porozumením,
- schopnosť v odbornom texte identifikovať kľúčové slová,
- schopnosť v odbornom texte sformulovať hlavnú myšlienku,
- schopnosť v spracovať odborný text vo forme konspektu, osnovy, mapy mysle,
- schopnosť posúdiť informačné zdroje, na základe ktorých bol odborný text vytvorený,
- schopnosť vyjadriť svoj názor na riešenie reálnych problémov s využitím podnetov z prečítaného odborného textu,
- schopnosť vyhľadávať, porozumieť a využívať informácie v súvislých a nesúvislých textoch,
- schopnosť informácie z odborných textov použiť pre vlastné ciele a na ďalšie vzdelávanie,
- schopnosť nájsť informácie, ktoré sú v texte vyjadrené explicitne aj implicitne.

BOJ PROTI EXTRÉMIZMU A RADIKALIZMU – Dodatok č.1 MŠaV SR - učebné odbory

OBN - I. roč. – 1.TC: Pozná rôzne formy boja proti extrémizmu, rasizmu a iným formám intolerancie.

4.TC : Dokáže identifikovať konkrétne príklady porušenia ľudských práv a zaujať k nim kritické stanovisko.

ETV – I. roč. – 3.TC : Pozná rôzne formy extrémizmu a radikalizmu.

SJL – III. roč. – I.TC: V rámci diskusie a vytvorenia projektu dokáže spracovať historickú udalosť pod názvom „ Kto nepozná svoju históriu, tak sa u nej nepoučí a stále ju opakuje.“

FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ

V súlade s Národným štandardom finančnej gramotnosti (ďalej len NŠFG), ktorý vymedzuje šírku poznatkov, zručností a skúseností z oblasti finančného vzdelávania a manažmentu osobných financií, sme zaradili do školského vzdelávacieho programu témy osobných financií, ktoré budú môcť žiaci ďalej rozvíjať.

Absolvent strednej školy by mal byť schopný:

- poznať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- naučiť sa rozoznávať riziká v riadení vlastných financií,
- rozvinúť potenciál získania vlastného príjmu a schopnosť sporiť,
- efektívne využívať finančné služby,

- plniť svoje finančné záväzky,
- zveľaďovať a chrániť svoj majetok,
- porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny,
- vedieť a byť schopný hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie,
- inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností,
- poznať príklady úspešných jednotlivcov vo svojej plánovanej profesijnej ceste,
- poznať podmienky, vylučujúce neúspešnosť jednotlivca a rodiny,
- porozumieť základným pojmom v oblasti finančníctva a sveta peňazí,
- orientovať sa v oblasti finančných inštitúcií (NBS, komerčné banky, poisťovne a ostatné finančné inštitúcie),
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a byť schopný tieto práva uplatňovať.

Finančná gramotnosť

- Je to schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti v oblasti riadenia vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.
- Je základnou kompetenciou rozumieť finančným produktom a službám, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou nášho osobného a rodinného života.
- Je schopnosť neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické a finančné prostredie.

NŠFG popisuje minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť absolventov prostredníctvom osvojených kompetencií.

Témy NŠFG sú zoradené do 7 vybraných kategórií finančnej gramotnosti:

1. *Človek vo sfére peňazí*
2. *Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí*
3. *Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca*
4. *Plánovanie a hospodárenie s peniazmi*
5. *Úver a dlh*
6. *Sporenie a investovanie*
7. *Riadenie rizika a poistenie*

Zaradenie finančného vzdelávania do vzdelávacích štandardov

Finančná gramotnosť sa na našej škole implementuje do odborných aj všeobecnovzdelávacích predmetov. Finančná gramotnosť sa rozvíja najmä v ekonomických odborných predmetoch teoretického vzdelávania aj praktickej prípravy.

Obsahový štandard	Ročník	Predmet	Názov témy	Počet hodín
Pravidlá riadenia osobných financií	3.	EKO	Pravidlá riadenia osobných financií	5
Spotrebiteľská výchova	3.	EKO	Spotrebiteľská výchova	6
Výchova k podnikaniu	2.	EKO	Výchova k podnikaniu	10
Svet práce	3.	USP	Svet práce	9
	3.	USP	Pracovné právo	11

ĽUDSKÉ PRÁVA, PRÁVA DIEŤAŤA

Ľudské práva vymedzujú postavenie človeka v spoločnosti, bez ich uplatňovania človek nemôže žiť ako plnohodnotná spoločenská bytosť. Nimi presadzuje svoje nároky na zmysluplný život, na jeho kvalitu, na spoločenstvo, obec a štát, kde žije, na svoj podiel pri rozhodovaní o obecných záležitostiach. Ľudské práva sú oprávnenia priznané jednotlivcovi, ktoré mu umožňujú plne využívať svoje schopnosti, inteligenciu, talent a znalosti na uspokojenie duchovných potrieb.

Zakomponované: OBČIANSKA NÁUKA - 1. ročník

- 4. TC - Ľudské práva a slobody (Deklarácia ľudských práv, Dohovor o právach dieťaťa, tri generácie ľudských práv...)

Zakomponované: - ETICKÁ VÝCHOVA – 1. ročník

- TC – Dôstojnosť ľudskej osoby (sebaúcta, sebaovládanie, rešpekt voči iným),
- TC – Etika práce (profesijná etika, etický kódex zamestnanca).

ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL

Predstavuje nutnosť rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť s dôrazom na zdravú výživu, zdravé potraviny, je nutné zvyšovať pozornosť prevencii užívania alkoholu, tabaku, drog, informovať žiakov o škodlivých a vedľajších účinkoch dopingových látok, zvyšovať pozornosť pri prevencii pred rastúcou kriminalitou.

Zakomponované: OBČIANSKA NÁUKA - 1. ročník

- 1. TC – Sociálne vzťahy v spoločnosti (základné ľudské a spoločenské hodnoty),
- 3. TC – Ochrana spoločenských hodnôt a slobôd (právo, druhy práva, trestné právo, kriminalita...).

Zakomponované: - ETICKÁ VÝCHOVA – 1. ročník

- TC – Etika sexuálneho života (pohlavné choroby AIDS).

Ochranu života a zdravia zrealizujeme formou účelových cvičení v jednotlivých triedach v prvom a druhom ročníku na jeseň a jar, formou kurzu v treťom ročníku (osobitná forma) a na všetkých hodinách telesnej a športovej výchovy.

Ochrana života a zdravia spája spôsobilosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, pri pobyte v prírode – vždy pri vzniku nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Učivo má humánno – charitatívne zameranie s rozvíjaním vlastností orientujúcich sa na prácu v prospech iných ľudí. Jeho cieľom je pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Učivo sa preberá v samostatných tematických celkoch s týmto obsahom :

- riešenie mimoriadnych udalostí, civilná obrana, zdravotná príprava,
- zdravotná príprava, pohyb a pobyt v prírode,
- pohyb a pobyt v prírode,
- záujmové technické činnosti a športy.

Telesná a športová výchova :

- **zdravý životný štýl** – v prvom ročníku – zdravý životný štýl, psychohygiena, stres, zdravotne orientované cvičenie – v druhom ročníku – všestranne rozvíjajúce cvičenia, stravovací režim – v treťom ročníku – pohybový režim, pohybový program, kalokagatia – v štvrtom ročníku – zdravotne orientovaná pohybová aktivita, olympizmus,
- **telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť** – v prvom, druhom, treťom a štvrtom ročníku – pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza, formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách.

Aktivity školy podporujúce zdravý životný štýl:

- Svojimi aktivitami sa opakovane zapájame do kampane *Červené stužky* a do projektu *Zdravie a bezpečnosť na školách* svojím projektom *Ži zdravo, študuj hravo*.
- V škole pracuje viacero krúžkov zameraných na pohybové aktivity.

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

Prierezová téma environmentálna výchova vedie jednotlivca k pochopeniu komplexnosti a zložitosti vzťahov človeka a životného prostredia.

Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, aby chápal vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu. Učíme žiakov vnímať život ako najvyššiu hodnotu, posilňujeme u nich zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu, za konanie spoločnosti a každého jednotlivca.

Prínos environmentálnej výchovy k rozvoju osobnosti žiaka

V oblasti vedomostí, zručností a schopností:

- schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi,
- poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta,
- schopnosť pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu,
- poskytovať vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,
- vedieť hodnotiť objektivitu a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
- schopnosť využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií ako aj pri prezentácii vlastnej práce.

V oblasti postojov a hodnôt:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu,
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,

- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a k prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,
- prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania priaznivého k životnému prostrediu,
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

Tematické okruhy

1. Ochrana prírody a krajiny

Les (význam lesa, funkcia lesného ekosystému, les v našom prostredí, vzájomné vzťahy v ekosystéme lesa, negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie), pole (význam, zmeny krajiny vplyvom činnosti človeka, spôsoby hospodárenia na poli, okolie polí), vodné zdroje (ľudské aktivity spojené s vodným hospodárstvom, hospodárenie s vodou), more (druhovú rozmanitosť, význam pre biosféru, morské riasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého), tropický dažďový prales (druhovú rozmanitosť, miznutie tropických dažďových pralesov a ich následky na ekologickú rovnováhu Zeme); ľudské sídlo – mesto – dedina (umelý ekosystém, jeho funkcia a vzťah k okoliu, aplikácia na miestne podmienky, urbanizácia - vplyv na prírodu a krajinu), kultúrna krajina (pochopenie dôsledkov rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia).

2. Zložky životného prostredia

Voda (význam vody, kolobeh vody, ochrana jej čistoty, ohrozovanie vôd, pitná voda u nás a vo svete, čistenie odpadových vôd, spôsoby riešenia), ovzdušie (význam pre život na Zemi, klimatické zmeny, zdroje znečistenia, čistota ovzdušia), pôda (význam pôdy pre život na Zemi, ochrana pôdy, dôsledky erózie, znečisťovanie pôdy – odpadové skládky, priemysel, poľnohospodárstvo), zachovanie biodiverzity (význam druhej rozmanitosti pre zachovanie biologickej rovnováhy na Zemi a jej ochrana).

3. Prírodné zdroje, ich využívanie, ochrana

Význam prírodných zdrojov pre človeka, obnoviteľné prírodné zdroje, neobnoviteľné prírodné zdroje, racionálne využívanie prírodných zdrojov vo vzťahu k udržateľnému rozvoju, využívanie alternatívnych zdrojov energie.

4. Ľudské aktivity a problémy životného prostredia

Poľnohospodárstvo a životné prostredie, doprava a životné prostredie (význam, vývoj, energetické zdroje dopravy a ich vplyv na prostredie, druhy dopravy a ekologická záťaž, doprava a globalizácia), priemysel a životné prostredie (priemyselná revolúcia a demografický vývoj, vplyv priemyslu na prostredie, spracovávané materiály a ich pôsobenie na životné prostredie, vplyv právnych a ekonomických nástrojov na vzťah priemyslu k ochrane životného prostredia, priemysel a udržateľný rozvoj spoločnosti), odpady a spôsoby hospodárenia s odpadmi (odpady a príroda, princípy a spôsoby hospodárenia s odpadmi, druhy odpadu, likvidácia, triedenie, recyklovanie odpadu), ochrana prírody a kultúrnych pamiatok (význam ochrany prírody a kultúrnych pamiatok, ochrana mestských pamiatok zaradených do zoznamu Svetového dedičstva, právne riešenie u nás, v EÚ a vo svete), zmeny v krajine (dôsledky urbanizácie – narušovanie prírodných ekosystémov, záber poľnohospodárskej pôdy, územné plánovanie z hľadiska ochrany životného prostredia), dlhodobé programy zamerané na zvyšovanie ekologického vedomia ľudí (Agenda 21, Deň Zeme, Deň životného prostredia OSN...).

5. Vzťah človeka k prostrediu

Naše mesto, obec (prírodné zdroje, ich pôvod, spôsoby využívania a riešenia odpadového hospodárstva, príroda a kultúra nášho okolia a jej ochrana), náš životný štýl (spotreba vecí, energie, odpady, vplyv na prostredie), lokálne a globálne ekologické problémy (príklad problému, jeho príčina, dôsledok, súvislosť, možnosti a spôsoby riešenia, vlastný názor, jeho zdôvodnenie a prezentácia), prostredie a zdravie (kvalita života, rozmanitosť vplyvov prostredia na zdravie, možnosti a spôsoby ochrany zdravia, environmentálne zdravie), nerovnomernosť života na Zemi (rozdielne podmienky prostredia a rozdielny spoločenský vývoj na Zemi, príčiny a dôsledky globálnych ekologických problémov a princípy udržateľnosti rozvoja).

Pravidelné dlhoročné aktivity školy podporujúce environmentálnu výchovu

- Deň Zeme – 22. apríl – aktivita zameraná na ochranu životného prostredia, tradične tematicky zameraná *Vyčisti si svoje okolie*,

- Organizované praktické aktivity v teréne zamerané na zber odpadkov v areáli školy,
- Recyklácia – celoročná aktivita školy zameraná na recyklovanie odpadového materiálu, využívanie odpadového materiálu,
- Každoročné organizovanie zberu papiera,
- Čo dýchame – podpora pestovania izbových kvetov v triedach a ich význam pre život človeka,
- Liečivé rastliny – osвета v zbere a pestovaní liečivých rastlín, ich význam pre človeka. Podporovať výhody prírodných liečiv pred umelými preparátmi,

Spôsob realizácie prierezovej témy:

Celoškolské a priebežné školenia bezpečnosti pri práci v škole na OVY, na školských akciách a besedy na ÚSP na tému Bezpečnosť pri práci.

Žiaci školy sa zapájajú do environmentálnych aktivít prebiehajúcich na škole, ako je zber papiera, vrchnáčikov z plastových fliaš, zber použitých bateriek. V rámci obsahu učiva Ochrana života a zdravia žiaci každého ročníka absolvujú 1 krát ročne účelové cvičenie.

- účelové cvičenia TSV,
- ETV TC Počatie života - beseda ,
- FYZ TC Energie okolo nás – šetrenie zdrojmi, vplyv na životné prostredie,
- MAT TC Vzťahy, funkcie a diagramy, riešenie slovných úloh z matematiky s environmentálnou tematikou,
- INF TC Textový editor Word – tvorba plagátov s environmentálnou problematikou,
- TSV TC Zdravie a zdravý životný štýl – rozhovor so žiakmi,
- EKN TC Životný cyklus výrobku – nadobudnutie a likvidácia, recyklácia, Ekonomická stránka činnosti podniku,
- STT TC Korózia, Technické materiály (kovy a nekovy) - ekonomická práca so surovinami, Spracovanie plastov – ochrana životného prostredia,
- Témy ročníkových projektov s ENV tematikou,
- VYU TC Jadrové, tepelné elektrárne, Elektrické chladenia, Elektrické pohony, vykurovanie - zdroje energie .Nekonvenčné zdroje elektrickej energie,
- školské výlety na konci roka zamerané na pobyt a pohyb v prírode a objavovania rozmanitostí a krás prírody,
- multimediálne spracovanie environmentálnej témy – vytvorenie prezentácie,
- výroba záložiek do kníh Liečivý účinok čajov – INF,
- vyučovanie v prírode – v areáli školy,
- využívanie edukačných serverov s tematikou ENV.

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine.

Hlavným cieľom je, aby žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií a ďalšie spôsobilosti, napríklad dokážu:

- vhodným spôsobom zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt,
- zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, poznajú ich funkciu, formálnu úpravu a vedia ju aplikovať,
- vytvoriť základné písomnosti osobnej agendy v elektronickej podobe,

- pri tvorbe osobnej agendy využiť nástroje IKT,
- identifikovať a popísať problém, podstatu javu,
- navrhnúť postup riešenia problému a spracovať algoritmus,
- získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich,
- na základe získaných informácií formulovať jednoduché uzávery,
- na základe stanovených kritérií posúdiť rôzne riešenia a ich kvalitu,
- kultivovane prezentovať svoje produkty, názory,
- prijať kompromis alebo stanovisko inej strany,
- poznať základy jednoduchej argumentácie a vedieť ich použiť na obhájenie vlastného postoja,
- využívať rôzne typy prezentácií,
- aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu
- proaktívne riadiť (zahŕňa zručnosti, ako je plánovanie, organizovanie, riadenie, vedenie a poverovanie), prezentáciou predstaviť výsledky svojej práce širšej verejnosti,
- chápať a rešpektovať hodnoty duševného vlastníctva.

Spôsob realizácie prierezovej témy:

- všetci vyučujúci využívajú projektové vyučovanie, tvorbu, realizáciu a prezentáciu projektov na jednotlivých predmetoch,
- v technickom lýceu sa prierezová téma realizuje aj formou samostatného predmetu – Ročníkový projekt,
- projekt : internetové rádio *SPEasy*,
- projekt : školský časopis *Mladý technik*,
- každoročne študenti vytvárajú reklamné materiály na reklamu našej školy a prezentujú naše odbory v rámci *Dňa otvorených dverí*,
- študentská rada každoročne organizuje Imatrikuláciu, tvorí si prezentácie a prezentuje pre prvákov život v našej škole.

Doplnenie prierezových tém podľa POP v šk. roku 2018/19

Učebné odbory

Multikultúrna výchova

- OBN - 1. roč., TC č. 1 - Sociálne vzťahy v spoločnosti /kultúrna tolerancia a intolerancia, dôsledky predsudkov a nerešpektovanie kult. odlišností a sociálnych skupín/
- ANJ – 1. ročník, TC č. 9 – Veľkomestá
- ANJ – 3.ročník, TC č.2 – Porovnávanie života vo veľkomestách

Práva osôb so zdravotným postihnutím

- ETV - 1. roč., TC č. 3 - Dôstojnosť ľudskej osoby /úcta k iným rasám, etnikám a handicapovaným ľuďom, prejavy intolerancie v spoločnosti/
- SJL - 2. roč., TC č. 5 - Dejiny svetovej a slovenskej literatúry /analýza diel handicapovaných postáv v slovenskej literatúre /Maco Mlieč, Ondráš Machuľa.../
- TSV – všetky ročníky – uplatňovanie tolerancie voči čiastočne oslobodeným a úplne oslobodeným žiakom / telovýchovné aktivity sa vykonávajú v rámci svojho handicapu/
- ANJ – 3.ročník, TC č.4 - Choroby

Rovnosť muža a ženy

- ETV - 1. roč., TC č. 2 - Dobré vzťahy v rodine / rodinné pravidlá/
- SJL - všetky ročníky - analýza konkrétnych literárnych diel
- ANJ – 1.ročník, TC č.2 – Ženské a mužské povolania
- ANJ – 3. ročník, TC č.4 – Rovnosť pohlaví v povolaniach

Enviromentálna výchova

- SJL - 2. roč., TC č. 4 - Štylistická rovina jazyka /diskusný príspevok , umelecký opis /
- SJL - 3. roč., TC - Dejiny svetovej a slovenskej literatúry / naturizmus, analýza diel/
- TSV - 1. roč., - Cvičenie OŽaZ
- TSV - 2. roč., - kurz OŽaZ
- TSV- 1. roč., - plavecký kurz
- ANJ – 1.ročník, TC č.11 – Predpoveď počasia
- ANJ – 3. ročník, TC č.7 – Globálne problémy